

SOKOLSKI GLASNIK

GLASILO SAVESA SOKOLA KRALJEVINE JUGOSLAVIJE

MESEČNI PRILOG "SOKOLSKO SELO"

LJUBLJANA,
12 JANUARA 1934

Izlazi svakog petka • Godišnja preplata 50 Din • Uredništvo i uprava nalazi se
u Učiteljskoj tiskari, Frančiškanska ulica broj 6, telefon broj 2177 • Račun
poštanske štedionice broj 12.943 • Oglasi po ceniku • Rukopisi se ne vraćaju

GOD. V
BROJ 3

Izgradujmo slovensko Sokolstvo!

Nekoliko misli pred sednicu
pretsedništva Saveza slovenskog Sokolstva

Krajem ovoga tedna održava se u Pragu sednica pretsedništva Saveza slovenskog Sokolstva, na kojoj će se raspravljati i mnoga veoma važna interna pitanja Saveza SS, a pre svega pitanje ruskog Sokolstva i pitanje prijema bugarskih Junaka u Savez SS. Po unutarnju kompaktnost i po jačinu organizacijske strukture samoga Saveza slovenskog Sokolstva, smatramo naročito ova dva poslednja pitanja osobito važnima, jer će njihovo srećno i, namamo se, definitivno rešenje potpuno konsolidovati organizam slovenskog Sokolstva kao takvog i međusobno još tesnije povezati pojedine nacionalne sokolske saveze. To će znatiči još jedan korak jačanja slovenskog bratstva i slovenske uzajamnosti.

Ipak, i pored ovih i još ostalih važnih pitanja, koja mogu i moraju da interesuju celokupno jugoslovensko Sokolstvo, ima i mnogo drugih, koja su još uvek posve nedodirnuta, čije bi postepeno rešavanje međutim donelo velike koristi slovenskog sokolskog misli. Daleko od svake pomisli da se služimo kakvim pretencioznim sugestijama i da stvaramo nekakve prejudeće u bilo kojem pitanju, neka nam bude dopušteno baš ovom prilikom da iznesemo nekoliko misli, o kojima bi bilo korisno eventualno i povesti reč na ovoj prestojećoj sednici pretsedništva Saveza SS, da bi s vremenom i te misli moglo da dozrije za jedno pozitivno rešenje. Izmena misli, naime, u ovakvim prilikama, kada se sastaje naš vrhovni sokolski forum, držimo da može biti samo od koristi i da one mogu da povuku na tapet, bržim tempom, i još mnoga druga nenačeta, ali svakako korisna pitanja. Doduše, inicijativa je u svemu uvek dolazila od naših najpozvanijih, najviših odlučujućih sokolskih foruma i faktora, ali pri tome dobro je da se u izvesna pitanja, ukoliko je potrebno, uputi i sve javno slovensko sokolsko mišljenje. Bilo bi stoga vrlo korisno, a takođe i posve u sokolskom duhu, da bi se na pr. i pre i posle svakog zasedanja našeg vrhovnog sokolskog vodstva kao što je Savez slovenskog Sokolstva objavilo u obliku komunikacija, bar u najkrupnijim potezima, predmet sednice, a zatim i tok odnosnih diskusija i donesenih zaključki. Na tome je svemu interesovanje sve slovensko Sokolstvo, a time bi se, pored ostalog, omogućilo i mnogim poznatim sokolskim radnicima iz svih slovenskih zemalja da javno izmenjuju misli o mnogim važnim načelnim pitanjima, o pitanjima općeg karaktera za sve slovensko Sokolstvo. Nije isključeno, da bi se tako javnom diskusijom proventilirali mnogi značajni sokolski problemi, a ujedno da bi se došlo i do dobrih i ostvarljivih ideja. Mi moramo naime, da – rešavajući razna sokolska pitanja krupnije naravi i koja tangiraju sveukupno Sokolstvo – izdemoniši dosadanje »camerac caritatis«, iz one konzervativne a ponajviše bezrazložne zakopčanosti i rezerviranosti, da širim demokratske sokolske duši, kao istinska braća iznosimo, ukočlije je god moguće, sva pitanja pred imamo i raznih mogućnosti i sredstava, a među kojima je jedno od najpodesnijih i najuticajnijih veoma dobro razvijena sokolska štampa svih slovenskih sokolskih saveza. Ovim ne plediramo nikako za neke radikalne mere, izmeni ili novume u radu Saveza slovenskog Sokolstva, već time samo želimo da sva savetovanja Saveza slovenskog Sokolstva nadu najjačeg odjeka u srceima svega slovenskog Sokolstva. Verujemo stoga, da će Savez slovenskog Sokolstva, otstranjivanjem i poslednjih nekih dosadanji zapreka, putem evolucijskog procesa i po zahtevima savremenog života u buduće pokazati, da se u njemu podjednako snažno odražuje tempo sokolskog života i progresa, te da će i sva njegova savetovanja biti sve temeljiti, opsežniji i širokopotezni.

U nizu misli, koje kanimo ovde samo letimčeno da nabacimo, spomenemo pre svega sledeće:

Držimo, da su međusobne veze pojedinih slovenskih sokolskih saveza

još pre malo intenzivne, kao i da se mnogo puta ne očituju posve jednak, identični pogledi na provadjanje same sokolske ideje i na zadaću i ulogu Sokolstva u Slovenstvu. Da nas se ispravljaju shvati, hoćemo da kažemo, da smo svi nekako i odviše okupljeni sami sobom i da jedva dospevamo da bacimo po koji pogled i van naših nacionalnih granica, koji bi obuhvatio sve široko slovensko sokolsko bratstvo. Naš rad dakle ponajviše prestaje na ivici domovinskog horizonta. Da razjasnjimo. Mi se tako skoro redovito međusobno posećujemo na većim i značajnijim zborovima, zastupani po svojim delegatima; mi se sastajemo prilikom velikih sokolskih sletova u većim grupama i mnoštvima, mi smo kao pojedini nacionalni savezi udruženi u Savez slovenskog Sokolstva, izmenjujemo među sobom svoje listove i ukočlije nas još veže vrlo ograničena i mala službena korespondenca, bila bi time u glavnom skoro iscrpljena sva naša saradnja. Zbilja, uže veze do danas postoje samo između braće Čehoslovačka, Jugoslovena i Rusi, dok su braća Poljaci još uvek nekako izvan tog intimnog kruga, a Bugari, kako vidimo, tek su na putu da prdu samom Savezu slovenskog Sokolstva.

U čemu bi se dakle sastojala ova uža saradnja među pojedinim članovima Saveza SS. Pre svega trebalo bi da se izjednačimo što više i po svojoj spoljašnosti; jer dok braće Čehoslovačci, Rusi i mi Jugosloveni imamo već na prvi pogled jednake članske značke (ostavljamo ovde po strani monogram na značci) dotle braća Poljaci još uvek imaju značku koja je posve drukčija od prvih, pa se stoga mi slovenski Sokoli među sobom ni po značkama još ne možemo da poznamo, a što bi takođe bilo vrlo potrebno. Nadalje, dok u stvari Čehoslovac, Jugosloveni i Rusi imaju jednake oznake na odorama načelnika, tehničkih organa i starešina, braća Poljaci se opet i u tome razlikuju od svih nas. Ovde mislimo, da se ne smi više govoriti o nekoj tradiciji i o tome, kada da je to interna stvar pojedinih Saveza, već bi i u tome pogledu, u težnji da stvorimo što čvršće temelje jednoobraznosti slovenskog Sokolstva i prema vani i prema unutra, morali da podemo tokom vremena i razvoja. Spomenuli smo ove vanjske znakove zbog toga, jer se i u unutrašnjem radu, u sprovanju sokolskih misli i u sprovanju fizičkog uzgoja uopće još mnogo razlikujemo. Ovo poslednje je tim delikatnije pitanje, koje će se morati polagajte rešavati i s mnogo takta i uvidljivosti na svim stranama, ali i otvoreno i bratski, jer – kao što smo idejno, po vanjskim znakovima, organizatorno i po telesno-prosvetnom vaspitnom radu skoro jednaki Čehoslovac, Jugosloveni i Rusi, – treba da se tome putu jedinstva i jednakosti pridruže i braća Poljaci i Bugari. Kako bi se pak sve to imalo da postigne, o tome, držimo, moglo bi da se počne razmišljati već i na ovoj sednici pretsedništva Saveza slovenskog Sokolstva, koja bi trebala da stvari bar osnovu za početak rasprava, koje bi mogle da nakon izvesnog vremena dovedu u tome pravcu do pozitivnih rezultata.

A da već do sada mnogo toga nismo mogli postići, krivnja je na tome, što se međusobno još dovoljno ne poznamo, jer je i lični kontakt između nas i previše sporadičan i prilično ograničen. Zbog toga smatramo da bi se i na ovim savetovanjima moglo da preporuči i istakne potreba da svaki član Saveza SS posalje svake godine u savezne prednjačke i prosvetne tečajeve pojedinih saveza bar po jednog ili dvojicu svojih učesnika, vrednijih i prokušanijih sokolskih radnika, od kojih može Sokolstvo da očekuje zbilja plodnog i korisnog rada. To što smo mi Jugosloveni, braća Čehoslovac i Rusi danas međusobno u svemu i u svakom pogledu tako blizu, treba pre svega da zahvalimo činjenici, da se nismo samo upoznali po sokolskoj literaturi nego i time, što smo redovito slali svoje učesnike u prosvetne i prednjačke tečajeve ČOS. U buduće pak

treba da i mi Jugosloveni pozivamo u naše savezne prednjačke i prosvetne tečajeve braću Čehoslovake, Poljake, Ruse i Bugare, jer pored toga što će oni i kod nas moći mnogočime da se koriste, povezaće s nama nadalje i čvrstne bratske sokolske veze, upoznati se potanju s našim Sokolstvom, s njegovim prilikama i razvojem, s našim jezikom i literaturom, a sve to stvara venskog Sokolstva u jednu celinu u svakom pravcu. Dosledno tome takođe i svi ostali savezni trebali bi da izmeni jedan drugome šalju svoju odabranu braću i sestre u razne prednjačke i prosvetne tečajeve.

Mi Sokoli treba da težimo takođe da se što bolje međusobno upoznamo ne samo sa sokolskim, već i sa opće kulturnim, nacionalnim i ostalim pitanjima, te da tako spremni izgraduje-

mo slovensko duhovno jedinstvo, koje je jedan među glavnim ciljevima slovenskog Sokolstva.

Nabacili smo za sada samo nekolicinu misli, ali ima još mnogo toga, o čemu bi trebalo razmišljati, ako hoćemo da Savez slovenskog Sokolstva bude zbilja ono, što po svome značaju i po svojoj ulozi u izgradnji slovenskog bratstva i treba da bude.

Naši u Americi

Prigodom 25-godišnjice
Hrvatskog Sokola u Čikagu

Jedno od naših najagilijih sokolskih društava u Americi uopće — Hrvatski Sokol u Čikagu, matica jugoslovenskog Sokolstva u Americi, — o kome smo više puta opširnije izvestili — proslavio je dne 26 novembra prošle godine 25-godišnjicu svog prevarili. Njihov rad je bio blagoslovljen. Seme posejano u plodnu zemlju uopće — Hrvatski Sokol u Čikagu, matica jugoslovenskog Sokolstva u Americi, — o kome smo više puta opširnije izvestili — proslavio je dne 26 novembra prošle godine 25-godišnjicu svog prevarili. Njihov rad je bio blagoslovljen. Seme posejano u plodnu zemlju uopće — Hrvatski Sokol u Čikagu, matica jugoslovenskog Sokolstva u Americi, — o kome smo više puta opširnije izvestili — proslavio je dne 26 novembra prošle godine 25-godišnjicu svog prevarili. Njihov rad je bio blagoslovljen. Seme posejano u plodnu zemlju uopće — Hrvatski Sokol u Čikagu, matica jugoslovenskog Sokolstva u Americi, — o kome smo više puta opširnije izvestili — proslavio je dne 26 novembra prošle godine 25-godišnjicu svog prevarili. Njihov rad je bio blagoslovljen. Seme posejano u plodnu zemlju uopće — Hrvatski Sokol u Čikagu, matica jugoslovenskog Sokolstva u Americi, — o kome smo više puta opširnije izvestili — proslavio je dne 26 novembra prošle godine 25-godišnjicu svog prevarili. Njihov rad je bio blagoslovljen. Seme posejano u plodnu zemlju uopće — Hrvatski Sokol u Čikagu, matica jugoslovenskog Sokolstva u Americi, — o kome smo više puta opširnije izvestili — proslavio je dne 26 novembra prošle godine 25-godišnjicu svog prevarili. Njihov rad je bio blagoslovljen. Seme posejano u plodnu zemlju uopće — Hrvatski Sokol u Čikagu, matica jugoslovenskog Sokolstva u Americi, — o kome smo više puta opširnije izvestili — proslavio je dne 26 novembra prošle godine 25-godišnjicu svog prevarili. Njihov rad je bio blagoslovljen. Seme posejano u plodnu zemlju uopće — Hrvatski Sokol u Čikagu, matica jugoslovenskog Sokolstva u Americi, — o kome smo više puta opširnije izvestili — proslavio je dne 26 novembra prošle godine 25-godišnjicu svog prevarili. Njihov rad je bio blagoslovljen. Seme posejano u plodnu zemlju uopće — Hrvatski Sokol u Čikagu, matica jugoslovenskog Sokolstva u Americi, — o kome smo više puta opširnije izvestili — proslavio je dne 26 novembra prošle godine 25-godišnjicu svog prevarili. Njihov rad je bio blagoslovljen. Seme posejano u plodnu zemlju uopće — Hrvatski Sokol u Čikagu, matica jugoslovenskog Sokolstva u Americi, — o kome smo više puta opširnije izvestili — proslavio je dne 26 novembra prošle godine 25-godišnjicu svog prevarili. Njihov rad je bio blagoslovljen. Seme posejano u plodnu zemlju uopće — Hrvatski Sokol u Čikagu, matica jugoslovenskog Sokolstva u Americi, — o kome smo više puta opširnije izvestili — proslavio je dne 26 novembra prošle godine 25-godišnjicu svog prevarili. Njihov rad je bio blagoslovljen. Seme posejano u plodnu zemlju uopće — Hrvatski Sokol u Čikagu, matica jugoslovenskog Sokolstva u Americi, — o kome smo više puta opširnije izvestili — proslavio je dne 26 novembra prošle godine 25-godišnjicu svog prevarili. Njihov rad je bio blagoslovljen. Seme posejano u plodnu zemlju uopće — Hrvatski Sokol u Čikagu, matica jugoslovenskog Sokolstva u Americi, — o kome smo više puta opširnije izvestili — proslavio je dne 26 novembra prošle godine 25-godišnjicu svog prevarili. Njihov rad je bio blagoslovljen. Seme posejano u plodnu zemlju uopće — Hrvatski Sokol u Čikagu, matica jugoslovenskog Sokolstva u Americi, — o kome smo više puta opširnije izvestili — proslavio je dne 26 novembra prošle godine 25-godišnjicu svog prevarili. Njihov rad je bio blagoslovljen. Seme posejano u plodnu zemlju uopće — Hrvatski Sokol u Čikagu, matica jugoslovenskog Sokolstva u Americi, — o kome smo više puta opširnije izvestili — proslavio je dne 26 novembra prošle godine 25-godišnjicu svog prevarili. Njihov rad je bio blagoslovljen. Seme posejano u plodnu zemlju uopće — Hrvatski Sokol u Čikagu, matica jugoslovenskog Sokolstva u Americi, — o kome smo više puta opširnije izvestili — proslavio je dne 26 novembra prošle godine 25-godišnjicu svog prevarili. Njihov rad je bio blagoslovljen. Seme posejano u plodnu zemlju uopće — Hrvatski Sokol u Čikagu, matica jugoslovenskog Sokolstva u Americi, — o kome smo više puta opširnije izvestili — proslavio je dne 26 novembra prošle godine 25-godišnjicu svog prevarili. Njihov rad je bio blagoslovljen. Seme posejano u plodnu zemlju uopće — Hrvatski Sokol u Čikagu, matica jugoslovenskog Sokolstva u Americi, — o kome smo više puta opširnije izvestili — proslavio je dne 26 novembra prošle godine 25-godišnjicu svog prevarili. Njihov rad je bio blagoslovljen. Seme posejano u plodnu zemlju uopće — Hrvatski Sokol u Čikagu, matica jugoslovenskog Sokolstva u Americi, — o kome smo više puta opširnije izvestili — proslavio je dne 26 novembra prošle godine 25-godišnjicu svog prevarili. Njihov rad je bio blagoslovljen. Seme posejano u plodnu zemlju uopće — Hrvatski Sokol u Čikagu, matica jugoslovenskog Sokolstva u Americi, — o kome smo više puta opširnije izvestili — proslavio je dne 26 novembra prošle godine 25-godišnjicu svog prevarili. Njihov rad je bio blagoslovljen. Seme posejano u plodnu zemlju uopće — Hrvatski Sokol u Čikagu, matica jugoslovenskog Sokolstva u Americi, — o kome smo više puta opširnije izvestili — proslavio je dne 26 novembra prošle godine 25-godišnjicu svog prevarili. Njihov rad je bio blagoslovljen. Seme posejano u plodnu zemlju uopće — Hrvatski Sokol u Čikagu, matica jugoslovenskog Sokolstva u Americi, — o kome smo više puta opširnije izvestili — proslavio je dne 26 novembra prošle godine 25-godišnjicu svog prevarili. Njihov rad je bio blagoslovljen. Seme posejano u plodnu zemlju uopće — Hrvatski Sokol u Čikagu, matica jugoslovenskog Sokolstva u Americi, — o kome smo više puta opširnije izvestili — proslavio je dne 26 novembra prošle godine 25-godišnjicu svog prevarili. Njihov rad je bio blagoslovljen. Seme posejano u plodnu zemlju uopće — Hrvatski Sokol u Čikagu, matica jugoslovenskog Sokolstva u Americi, — o kome smo više puta opširnije izvestili — proslavio je dne 26 novembra prošle godine 25-godišnjicu svog prevarili. Njihov rad je bio blagoslovljen. Seme posejano u plodnu zemlju uopće — Hrvatski Sokol u Čikagu, matica jugoslovenskog Sokolstva u Americi, — o kome smo više puta opširnije izvestili — proslavio je dne 26 novembra prošle godine 25-godišnjicu svog prevarili. Njihov rad je bio blagoslovljen. Seme posejano u plodnu zemlju uopće — Hrvatski Sokol u Čikagu, matica jugoslovenskog Sokolstva u Americi, — o kome smo više puta opširnije izvestili — proslavio je dne 26 novembra prošle godine 25-godišnjicu svog prevarili. Njihov rad je bio blagoslovljen. Seme posejano u plodnu zemlju uopće — Hrvatski Sokol u Čikagu, matica jugoslovenskog Sokolstva u Americi, — o kome smo više puta opširnije izvestili — proslavio je dne 26 novembra prošle godine 25-godišnjicu svog prevarili. Njihov rad je bio blagoslovljen. Seme posejano u plodnu zemlju uopće — Hrvatski Sokol u Čikagu, matica jugoslovenskog Sokolstva u Americi, — o kome smo više puta opširnije izvestili — proslavio je dne 26 novembra prošle godine 25-godišnjicu svog prevarili. Njihov rad je bio blagoslovljen. Seme posejano u plodnu zemlju uopće — Hrvatski Sokol u Čikagu, matica jugoslovenskog Sokolstva u Americi, — o kome smo više puta opširnije izvestili — proslavio je dne 26 novembra prošle godine 25-godišnjicu svog prevarili. Njihov rad je bio blagoslovljen. Seme posejano u plodnu zemlju uopće — Hrvatski Sokol u Čikagu, matica jugoslovenskog Sokolstva u Americi, — o kome smo više puta opširnije izvestili — proslavio je dne 26 novembra prošle godine 25-godišnjicu svog prevarili. Njihov rad je bio blagoslovljen. Seme posejano u plodnu zemlju uopće — Hrvatski Sokol u Čikagu, matica jugoslovenskog Sokolstva u Americi, — o kome smo više puta opširnije izvestili — proslavio je dne 26 novembra prošle godine 25-godišnjicu svog prevarili. Njihov rad je bio blagoslovljen. Seme posejano u plodnu zemlju uopće — Hrvatski Sokol u Čikagu, matica jugoslovenskog Sokolstva u Americi, — o kome smo više puta opš

SLOVENSKO SOKOLSTVO

Novogodišnja poslanica ČOS

Pretsedništvo ČOS uputilo je u prvom ovogodišnjem broju svog službenog glasila »Vestnika sokolskog« topelu poslanicu na sve svoje članstvo, koja će se pročitati na svim glavnim skupštinama pojedinih društava i četa, te župa. U poslanici u prvom redu naglašava se, da je Sokolstvo u ovo teško gospodarsko vreme pozvano da na osnovu svoga programa deluje također i na socijalnom polju time, da braći i sestrama pomogne u oskudici i da tako mnogima od njih olakša njihov težak životni položaj. Dalje se u poslanici navode i lepe reči nedavno preminulog predsednika ministarskog saveta brata Antonina Švehle, koji je pred svoju smrt izrekao sledeće značajne reči: »Drugovi, pomažimo se!« Pretsedništvo ČOS preporeča također svemu članstvu da zbije svoje redove i da se međusobno potpomaže. Poslanica se nadalje dotiče također i gospodarske strane pojedinih društava. S preporkom, da sve jedinice srede što pre svoje društveno gospodarsko stanje, ČOS ističe, da je rad moguć jedino tada, ako svako društvo počiva na čvrstim temeljima, ako svaka župa ima dobra i jaka društva, jer će istom tada moći da i sama ČOS kao takova deluje onako kako je potrebno. Poslanica naročito podvlači potrebu, da se mora što veći broj sokolskih pripadnika posvetiti gajenju telovežbe, jer da je baš telovežba osnovica sokolskog rada, te da bi bilo nemoguće imati u Savezu društva koja nemaju vežbača. Poslanica završava konstatacijom, da će se ove godine navršiti deset godina, otako je bio održan u Pragu VII veliki sabor češkoslovačkog Sokolstva, koji je dao smernice svemu radu poslednjeg decenija. Zadaća je dakle svih jedinica i pojedinaca, da se svi ravnaju po zaključcima pomenutog sabora, jer će tako time Sokolstvo postati najjači stup svega nacionalnog života u Češkoslovačkoj Republici, a time također i čitavog češkoslovačkog naroda, što je — kako poslanica završava — dužnost sviju.

Ispitivanje telovežbačke sposobnosti u ČOS

Takmičarski način češkoslovačkih Sokolica posvema se razlikuje od onoga članova. Dok se n. pr. članovi takmiče još po dosadanju načinu, da dođu takmičarske vežbe već nekoliko meseci pre, te tako imaju prilike da ih nauče, članice međutim takmiče u pet odeljenja, ali to tako da im se vežbe u kojima treba da se takmiče pročitaju na vežbalistu tek na dan nastupa, a čime baš upravo imaju da pokažu svu svoju sposobnost i izvežbanost. Ovaj način takmičenja uveden je po prvi put 1931 god., i od tada vrše se svake godine redovito ova tako zvana takmičenja telovežbačke sposobnosti. Ipak ovaj način takmičenja nije baš sasvim prodro u sva društva, ali učinak tome statistika od prošle 1933 god. pokazuje, da je bilo u pogledu ove telovežbačke sposobnosti preispitano od 33.135 poprečno upisanih vežbačica njih 20.013, t. j. preko 60%. Isti način takmičenja uveden je također i za ženski naraštaj, pa je i među ovima opaziti velik napredak prema prvoj godini. Lako je, naime, izvelo svoja takmičenja preko 62% svih naraštajki. Ovi navedeni podaci odnose se samo na deo takmičenja iz atletike, jer takmičenja na spravama do komea godine još nisu bila zaključena, ali i ovde je na osnovu podataka iz župa, koje su vec provele ova takmičenja, opaziti lep napredak.

Smučarska takmičenja češkoslovačkog Sokolstva

Kao i svake godine, tako i ove prediće ČOS svoja savezna smučarska takmičenja, i to od 15 do 18 februara u Plavama, u Krkonošama. Na ovim takmičenjima takmičiće se muško članstvo na 30 km, članovi u tro-članskim patrulama na 12 km, pri čemu će svaki takmičar nositi 5 kg tešku naprtnjaču. Nadalje će se takmičiti članovi na 16 km, i to u tri odeljenja, među kojima će biti jedno i za starije smučare, jedno koje će se takmičiti na 10 km daljinie i treće odeljenje mlađih. Za članice određena je pruga od 8 km, dalje stafetno takmičenje na 3×5 km, te u smuku na 2 km. Muško članstvo takmičiće se također i u skokovima kao i u kombinovanim takmičenjima na 16 km. Program ovih takmičenja, dakle, vrlo je opsežan te će od takmičara zahtevati mnogo spreme i ustrajnosti. Neosporno je, da češkoslovačko Sokolstvo ima u svojim redovima ne samo najveći broj smučara uopće, već također i upravo izvrsnih takmičara, koji će ovaj bogati program u velikom broju i apsolvirati. Pri ovim takmičenjima vidimo i jedan novum, naime, da će takmičenjima moći da

učestvuju samo oni, koji su kod ČOS registrovani kao sokolski smučari, odnosno smučarke.

Pobeda požrtvovnosti i ustrajnosti

Svojedobno izvestili smo u kratko, da također i Sokolsko društvo u Vršovicama namerava da podigne u jugozapadnom delu Praga svoj sokolski dom, a koji je sada nedavno bio i dovršen, pa se ovih dana društvo potpuno i preselilo u svoju novu zgradu, koja leži na krasnom položaju usred grada i uz gradski vrt. Sokolski dom Sokola u Vršovicama kod Praga velika je zgrada na četiri sprata, te ima tri vežbaonice i sve potrebe nuzprostirje. Ova zgrada je ujedno i dokaz velike radnosti, požrtvovnosti i ustrajnosti članstva vršovičkog društva. Ako pomislimo, da je društvo osnovano već godine 1870, te da je već u početku mučilo velike muke zbog vežbaonice, onda vidimo da je društvo svoj novi dom podiglo samo svojim silama i žrtvama. Kroz to vreme, naime, društvo se moralio da seli iz škole u školu, dokle nije još pred 27 godinama zaključilo da podigne svoj vlastiti dom. Ipak ono nije želelo da se nikako zadužuje i zato se gradnja doma odgadala iz godine u godine, pa tek sada, kada je društvo smoglo dovoljno sredstava, da njima i pored svog vlastitog doma obezbedi također i redoviti društveni život i opstanak, podiglo je sada u istini nešto velika.

Sitne vesti iz češkoslovačkog Sokolstva

Kako javlja »Vestnik sokolski«, opet je u Češkoslovačkoj iskrlo pitanje izmene svečanog sokolskog kroja, da bi se on mogao da nosi također i zimi. O tome pitanju načelnik ČOS, interpeliran na sednici predsedništva, da je potrebna objašnjenja.

Oba načelnštva ČOS, muško i žensko, u buduće će slati na župske sletove i slične prirede samo po jednog zajedničkog izvestioča, da bi se tako ustediло na troškovima. Jedino na većim sletovima pokrajinskog značaja načelnštvo će biti zastupljeno po većoj deputaciji.

Po zaključku poslednje sednice Vladičnog odbora ČOS održaće se u Taboru, poznatom mestu Husita i sedištu Taborske sokolske župe, godine 1935 pokrajinski slet povodom 50-godišnjice delovanja Žižkove župe, koja ima neprekidno svoje sedište u tom mestu.

Savez ukrajinskih zagraničnih sokolskih društava, koji ima svoje sedište u Podjebradima u Češkoj, u želji da se pokloni uspomeni Tirševu, odašao je svoju deputaciju od 37 članova pod vodstvom inž. Prohode u Prag, u Tiršev dom, koju je primio II potpredstavnik ČOS br. dr. Juraj Slavik, poznati slovački sokolski radnik.

Ovogodišnje sokolske svečanosti u zapadnoj Poljskoj

Kako je znano, Sokolstvo se u Poljskoj deli na velike župe ili dijelnicu od kojih svaka ima po deset i više okružja. U zapadnoj strani države, tamo gde je još pred petnaest godina gospodovala pruska čizma, koja je sa svom silom htela da ponemći autohtonopoljsko stanovništvo, unatoč velikom nemackom teroru lepo se je razvila sokolska organizacija. U tom delu države najstarije je ustanovljeno društvo u Inowrocławiu, za kojim su sledila još i druga. Središte pak svega Sokolstva u bivšim pruskim pokrajinama sadanje Poljske bio je Poznanj, u kome je nakon oslobođenja održan 1929 god. i već sokolski slet. Sada su se pak koncem prošle 1933 godine ponovo sastali zastupnici svih triju zapadnih dijelnic i zaključili da njihove župe prirede u ovoj godini opet već slet, i to u Poznanju koncem juna i 1. jula. Slet će zastalno biti spojen sa sokolskom izložbom, koja bi trebala da prikaže 50-godišnji rad Sokolstva na području tih župa. Pored toga nastoće se da se i drugim načinom počaže veliko buditeljsko i preporoditeljsko delo u narodu i u doba, kada je ovaj bio još rob na vlastitoj zemlji.

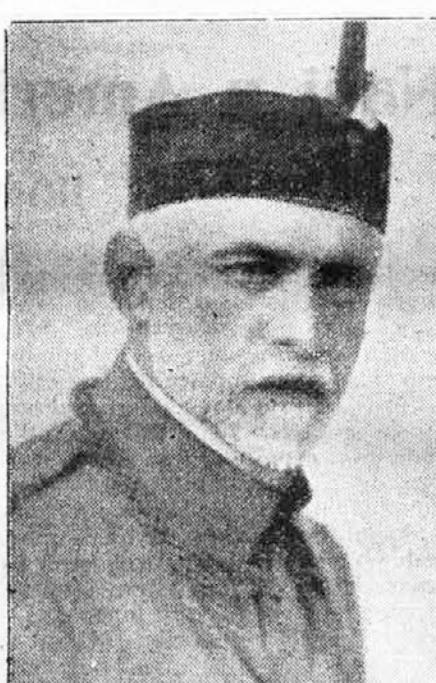
PREDNJAK,

koji vodi već 4 godine veće društvo sa svim kategorijama, počinjanjem dva župska tečaja, polagajući društveni ispit pred župskom ispitnom komisijom, spreman da polaze župski ispit, sposoban za svaku kategoriju a naročito za decu, stolarski pomoćnik bez namenjenja traži bilo kakovo mesto, obvezuje se raditi u društvu koje mu pomogne. — Upute daje Sokolstvo Brodski Varoš, p. Sl. Brod.

Dva nova počasna člana viba ČOS

BRAT AGATON HELEN, bivši načelnik ČOS

BRAT A. V. PRAGR

BRAT DR. JOSEF SUK, skladatelj čuvenog sokolskog marša »U novi život, rektor glazbenog zavoda u Pragu i počasni doktor filozofije, navršio je ovih dana 60-godišnjecu života

BRAT DR. J. PATA, kako smo već izvestili, imenovan je nedavno profesorom lužičko-srpskog jezika i književnosti na Karlovom univerzitetu u Pragu

(Nastavak sa 1 strane)

Podvrgavajući tri imena jednome, ova naša narodnjubiva i najzaslužnija organizacija ne samo što će time množiti svoje redove kao potpuna organizatorna celina i kao takova postati najizrazitijim predstavnikom iseljenih Jugoslovena, već će njezin rad biti opsežniji, plodniji i korisniji po naš narod ovde i preko.

Pri završetku hoću da spomenem »Hrvatski Sokol« u Čikagu, koji ove godine slavi 25-godišnjicu svoga opstanka, komu je ovaj članak i posvećen. Rad ovih naših Sokolova je svetla stranica naše istorije i ponos iseljenih Jugoslovena.

Da je njihov rad jedan od najuspješnijih među našim Sokolovima, moguće je uzrok, što je naš narod najbrojnije zastupan u Čikagu, pa je i polje rada veće i podesnije. No ma koji uzrok tome bio, oni su svojom ustrajnošću i požrtvovnošću učvrstili naš narodnu stanovnicu tako, da se broj njezinih članova sve više množi. Na to ih potiče i ljubav prema domovini i ideja koja je verom svih Slovena: jedinstvo, bez obzira da li su njihove zasluge dovoljno priznate od braće u domovini, ili ne.

Prikazati sav rodoljubni rad, sve dobre pothvate, sve burne događaje koji se odigrade kroz dugih dvadeset i pet godina, znači, napisati debelu knjigu. No toga nijma ne treba. Za njih dela govore.

Bez rada ovih naših Sokolova ne bi ni uspeh našeg zbljenja ni složnosti — u ovu prostranoj, šarolikoj zemlji — bio zadovoljavajući kao što jest. Sokolskom voljom i poletom, oni su priveli naš narod našem domu, koji je prestatljiva u malenom obujmu delove drage nam domovine. U ovome krugu, naša deca ovde rođena, mogu da proučavaju naše osobine i običaje, uopće naš domaći život, a što je glavno, da nauče verovanje u što skorije slovenskoj jedinstvenju. I to sve uvrzeno u mladim dušama nukaće ih da se s ponosom ističu u svakoj prigodi, da su deca junačkog i karakternog jugoslovenskog naroda i braća svih Slovena.

Pronosa krila, našeg »Hrvatskog Sokola« u Čikagu neka i nadalje prikupljuje sva rodoljubna srca na korist i čest našega iseljenika, domovine Jugoslavije i Slovenstva!

Marija S. Vlahović, Čikago.

Pokrajinski slet u Zagrebu u avgustu o. g.

Proglas sletskog odbora

Sletski odbor za pokrajinski slet u Zagrebu, koji se priređuje u avgustu ove godine, upućuje Sokolstvu sledeći proglašenje:

Sestre, braćo!

Ove godine 1934 priređujemo u Zagrebu sokolski slet pod Visokim Pokroviteljstvom Njegovog Veličanstva Kralja Aleksandra I u slavu 60-godišnjice osnutka »Hrvatskog Sokola« u Zagrebu 1874 godine.

Ovom sletom slavimo i 20-godišnjicu važne sednice zastupnika predstavnika slovenačkog, srpskog i hrvatskog Sokolstva, koji su 1914 godine u našem Zagrebu odlučili da se osnuje Jugoslovenski sokolski savez.

U danima ovogodišnjeg sleta načinjava se 10 godina, što su u Zagrebu zastupnici češkoslovačkog, poljskog, jugoslovenskog i ruskog Sokolstva odlučili, na predlog zagrebačke župe, da se ustanovi Savez »Slovensko Sokolstvo«.

Braćo, sestre!

Zagrebački Sokoli su srećni što mogu povezati sve ove značajne događaje jednom proslavom, da tako pokazuju pravi značaj i važnost sokolskog Zagreba, koji je osnutkom »Hrvatskog Sokola« pred 60 godinama pomogao slovenskoj zajednici da se u Zagrebu rodi i »Jugoslovenski sokolski savez« i Savez »Slovensko Sokolstvo«.

Sestre, braćo!

Naša radost, naša slava je i Vaša radost i Vaša slava. Dodite oduševljeni, iskreni, srdačni, kao što ćemo Vas iskreno, srdačno i radošno dočekati. Dodite da u sokolskom i slovenskom Zagrebu zajedno proslavimo prošlost, da se zajedno radujemo sadašnjem napretku u jedinstvu i slobodi, i da se spremimo za još lepu, svetiju budućnost.

Bratski, sokolski Vas pozivamo na slet!

Dobro nam došli!

Zdravo!

SLETSKI ODBOR
ZUPE ZAGREB

Sokolska radio-predavanja

RADIO-STANICA BEOGRAD

Sljedeća sokolska radio-predavanja Prosvernet odbora Saveza Sokola Kraljevine Jugoslavije održavaju se:

dne 11 o. m. predaje br. Radomir Gačić, Šabac, o temi: »Doba sazrevanja, telesno vežbanje i Sokolstvo« (večernje predavanje);

dne 18 o. m. predaje br. Vladimir Deduš, Varaždin, o temi: »Žadača Sokolstva u odnosu grada i selaca« (večernje predavanje);

dne 21 o. m. predaje br. dr. Blagoje Marković, Užice, o temi: »Najблиži zadatak našega Sokolstva« (popodnevno predavanje);

dne 25 o. m. predaje br. prof. Adolf Štefan, Beograd, o temi: »Važnost Sokolstva na narodnu misao« (večernje predavanje).

Sokolska radio-predavanja preko Beogradske radio-stanice održavaju se svakoga četvrtka od 19.10 do 19.30 časova, i svake prve i treće nedelje u mesecu od 15.15 do 15.30 časova, osim ako u te dane ne pada koji veći praznik ili svečanost naročitog karaktera.

RADIO ČASOVI POLJSKOG JEZIKA

Savez Sokola Kraljevine Jugoslavije, dosledan svome dosadašnjem radu na zbljenju i uzajamnosti slovenskih naroda, zaključio je, da se ove godine održi radio-tečaj poljskog jezika.

Ovo treba da bude nastavak onoga rada koji je lani započet s tečajem češkoga jezika. Savez SKJ nameđava da ovaj rad dosledno sprovodi i u iduć

IZ SAVEZA SKJ

Sednica župskih referenata za sokolske čete

Premko zaključku sednice Izvršnog odbora Saveza SKJ od 22 decembra pr. god. sazivje se sednica svih župskih referenata za sokolske čete. Sednica će se održati u nedelju, dne 21. o. m. u Beogradu u prostorijama Saveza SKJ u 9 časova pre podne. Dnevi red sednice je:

- 1) Otvaranje sednice.
- 2) Izveštaji o radu sa sokolskim četama po župama.
- 3) Debata o tome radu.
- 4) Predlozi za jedinstvenost postupka pri radu na selu.
- 5) Eventualije.

Kako je ovo prvi zajednički i vrlo važni sastanak referenata za sokolske čete, svaka će br. župa smatrati svojom dužnošću da na ovu sednicu na svaki način izaslanje svoga referenta za sokolske čete. U slučaju da koja od br. župa u svojoj upravi nema naročitog funkcionara za sokolske čete, neka na sednici posalje jednog člana svoje uprave, koji se najviše interesuje za sokolski rad na selu i kojemu taj rad leži na sru.

Za dolazak u Beograd na ovu sednicu neka se braća župski delegati koriste župskom besplatnom željeznicom kartom.

Zdravo!

Tajnik: II zam. starešine: A. Brozović, s. r. D. Paunković, s. r.

Savezni referent: D. Brzaković, s. r.

SOKOLSKA PROSVETA
izidi će dne 20 o. m.

IZ TLOVEŽBAČKOG SVETA

XV SLET FRANCUSKIH GIMNASTKINJA U NICI

Unija francuskih gimnasta nije organizovana tako, kao što su n. pr. sokolske organizacije, koje imaju u svojim redovima pored muškog takoder i žensko članstvo te narastaj i decu obojega spola. U Uniji je naime francuskih gimnasta udruženo samo muško članstvo, dok su Francuskinje osnovalo svoju posebnu žensku telovežbačku organizaciju pod imenom Francuska ženska gimnastička federacija, koja, kao i njihovi gimnasti, priređuje takoder svake godine svoj savezni slet, na kom se pored javnih nastupa vrše takoder i takmičenja. Ove godine tako gimnastkinje pomenute federacije priređuju svoj slet u Nici. Francuska ženska gimnastička federacija nije nikako kakva mala organizacija, već ona broj skoro tisuću ženskih gimnastičkih društava s prilično velikim brojem članica. Samo u prošloj godini broj društava Federacije povisio se je za daljnji 31.

ZIMSKA TAKMIČENJA RADNIČKE OLIMPIJADE

Ove godine održaće se koncem januara i početkom jula u Pragu treća radnička olimpijada, koju priredeće Savez českoslovačkih radničkih telovežbačkih jedinica zajedno s nemačkim socijal-demokratskim turnerima u Češkoslovačkoj. Kako obe organizacije raspolažu takoder i sa znatnim brojem dobrih zimskih sportista, priređeće dne 27. i 28. februara u okviru ove olimpijade i savezna zimska takmičenja u Velikim Hamrima kod Tanvalda, dok će se dečja takmičenja održati teden dana kasnije. Ova takmičenja obuhvataće, pored smučanja na duže pruge i skokova, takoder i sankanje, hokej i klinjanje na ledu. Kako javljaju listovi ovih organizacija, ovim takmičenjima učestvovaće takoder i Poljaci, i socijal-demokratički takmičari iz Austrije.

UKRAJINSKI RADNIČKI TLOVEŽBAČKI SAVEZ U ČSR

Već pre rata postojao je među ukrajincima telovežbački savez »Sič«, u kome su bili udruženi radnički vežbači, pa su zato i iza rata ukrajinski emigranti osnovali u Češkoslovačkoj po uzoru ukrajinskih Sokola svoj radnički telovežbački savez »Sič«, koji ima svoje sedište u Pragu i koji deluje pod okriljem Radničkih telovežbačkih jedinica (DTJ). Poslednjoj saveznoj godišnjoj skupštini »Siča« učestvovali su i zastupnici iz Potkarpatske Rusije te i iz onih mesta, gde je ukrajinski živalj prilično jak. Savez »Siča« zaključio je i to, da će ove godine učestvovati III radničkoj olimpijadi u Pragu, na kojoj će nastupiti i sa svojim vežbačima, a uopće nastojeće da dode u što užu vezu s Radničkim telovežbačkim jedinicama ČSR.

NEMAČKE IGRE U NORIMBERKU

Nakon što je bilo provedeno jedinstveno telovisno vaspitno delovanje u Nemačkoj potpuno u Hitlerovom duhu, zaključeno je da prirede sve nemačke telovežbačke i sportske organizacije ove godine u Norimberku dan nemačkih igara. Ova priredba imala bi da se održi koncem meseca jula. Turneri pak održaće još u toku ovoga meseca savezna smučarska takmičenja, dalje u februaru izbirna takmičenja za međunarodna takmičenja u Budimpešti u svih 15 svojih župa, zatim u martu savezna izbirna takmičenja takođe za takmičenja u Budimpešti, u aprilu održaće se u Berlinu sednica za nemačku gimnastiku i plesove, u maju učestvoće nemačko turnerstvo po svojim reprezentantima međunarodnim takmičenjima u Budimpešti, u julu organizovaće se i provesti taborovanja u masama, a nakon održanih igara u Norimberku takmičiće u avgustu međusobno pojedine nemačke pokrajine u telovežbi i u drugim granama telesnog vaspitanja, a u oktobru priredeće nemačko turnerstvo još i takmičenja za sto najboljih nemačkih vežbača.

KRONIKA

30 godišnjica smrti Feliks Kanic. Pre 30 godina na dan 5. januara umro je u Beču u 74 godini života Feliks Kanic, nazvan »Kolumbom Balkana«. — Ovaj u Pešti rođeni Nemac, koji je imao talenta za slikanje i muziku, kao reporter velikog nemačkog ilustriranog lista »Lajpciger ilustrirte cajtung«, došao je 1858. po prvi put na Balkan, i to u Crnu Goru, i tako je zavoleo Balkan, da ga je kroz 30 godina s intervalima propotovao celog u raznim pravcima, odlično proučivši njegove prilike. Putovao je u vreme, kada još nije bilo železnice, automobila, drumova, hotela i t. d., često progoten od Turaka. Ipak on je zavoleo Balkan, otkrio ga svojim věstim perom i ilustracijama kulturnoj Evropi, a ujedno i upozorio na njegovu budućnost. Ali ne samo njegovi duhoviti putopisi s mnogim ilustracijama, koje je sam crtao, nego i tačnije geografske karte Balkana imadu da zahvale svoj postanak ovom vanrednom čovjeku. O Srbijsi je pored mnogih članaka napisao i veliko delo, knjigu od 950 stranica »Kraljevina Srbija i srpski narod od rimskog doba do danas«, nadalje »Rimski i skopine u Srbiji«, »Prilozi kartografiji kneževine Srbije«, »Putovanje po Južnoj Srbiji i severnoj Bugarskoj«, »Srbija, istorisko etnografske studije« i još neke druge knjige, u kojima pored Srbije govori i o ostalim zemljama Balkana.

Jubilej sofijske opere. Tokom ove godine proslavljeće sofijska opera svoju 25. godišnjicu. Glavne svečanosti pripremaju se za mesece februar i ožujak, koji ih priprema, pozvao je da im učestvuju i gosti iz Beograda, Zagreba, Praga i Bukarešta. Prethodnica opere bila je »Operna družba«, osnovana godine 1908., koju su osnovali operni pevač Ulp i profesor glazbene akademije Vizner, rodom Čeh.

90 godišnjica Vasilija Nemirovića Dančenka. Dne 6. o. m. navršio je Vasilij Nemirović Dančenko, najpopularniji član ruske kolonije u Pragu, 89 godina svog života, čil, pun snage i osnova. Dančenko radio se u Tiflisu kao sin oficira, potomka junakačkih Zaporozaca, od kojih je nasledio ne samo veliku plemenitost srca, nego i vanrednu hrabrost i ustrajnost. O svom ocu, koga su njegovi vojnici obožavali, napisao je prekrasan roman pod naslovom »Zaboravljena tvrdava«. Do sada je Dančenko napisao preko 200 romana, priča, putopisa i eceja te spada među najplodnije ruske pisce kao i među najjače. On se ističe svojim velikim optimizmom, i samo tome ima da zahvali, da je još danas u svojoj 90. godini duševno i telesno čio, iako je mnogo pretrpeo, osobito nakon boljevičke revolucije, kada je kao starac od preko 70 godina gladovao, radio u zimi na ulici da preživi i palio svoje knjige i pokušao da se ne smrznje. Ovaj njegov optimizam i ustrajnost otsevaju se i u njegovim delima, koja se baš po tome razlikuju od dela ostalih ruskih pisaca. Mnogo je putovao, možda najviše od ruskih pisaca. Sada živi u Pragu već punih 10 godina i uvek još radi, pripremajući upravo izdavanje svojih putopisnih zapisa i priča za decu. Dančenko sam veli, da će doživeti još i svoju 100. godišnjicu.

† Blagoje Bersa. Na samu Novu godinu umro je u Zagrebu Blagoje Bersa, zasluzni jugoslovenski kompozitor. Bersa se je rodio godine 1873. u Dubrovniku. Već u mlađim godinama pokazivao je naročiti talent za muziku, koju je studirao u Beču. U Beču je ostao dosta dugo, i to kod Doblinger-a, koji je izdavao note i za koga je pravio instrumentacije. Nakon povratka bio je pozvan u Zagreb na glazbenu akademiju kao profesor instrumentacije. Bersa je poznat naročito kao komponista. Živeći u Beču komponovao je većinom nemačke tekstove

opera, koje su u prevodu davane i u Zagrebu. Njegove su dve glavne opere »Oganj« i »Postolar od Delfta«. — Kasnije se posvetio simfonijskim kompozicijama. Napisao je tri simfonije, nekoliko simfonijskih slika, serenadu i dramatsku overtuру te nešto manjih kompozicija, dok svoje najveće delo »Iz moje domovine«, koje se sastoji iz 12 simfonijskih pesama, nažalost nije potpuno dovršio. Velik uspjeh postigla je iz ovog njegovog poslednjeg dela pesma »Sunčana polja«. Napisao je za zborove još »Stabat mater«, kantatu »Ljudevit Gaj« i više pesama.

† Jakob Vaserman. Na dan 1. januara o. g. umro je jedan od velikih nemačkih pisaca, Jakob Vaserman, koji spada u grupu velikih nemačkih pisaca modernista. Vedekinda, Stefana Georga, Hofmannstala, Henrika Mana i Rilkea. Vaserman se je rodio kao potomak stare židovske porodice u Firtu kod Norimberga. Prešavši u Austriju živeo je najpre u Beču a kasnije po raznim alpskim krajevima, gde je u Alt Auze i umro u 60. godini. Njegov prvi veći roman bio je »Židovi Cindorfski«, a daljnja su mu dela većim istorijski romanima, kao: »Aleksandar Veliki u Babilonu«, »Kaspar Hauser«, »Kristof Kolumb«, »Zlati iz Kak-samalke« i t. d. Velik uticaj na Vasermana imao je Dostojevski i njegov se uticaj pokazuju u romanima života »Slučaj mlade Renate Fuksove«, »Mohol«, »Kristijan Vanšafe«, »Advokat Laudene« i »Ecel Andergaste«. Uspomeni velikog afričkog putnika Stanleja posvetio je roman »Bula Mataric«. Njegova dela prevedena su i na mnoge strane jezike, pa je i u inostranstvu uživao velik ugled.

KNJIGE i LISTOVI

»VESTNIK SOKOLSKI« ČOS

Zvanični list Češkoslovačke obec sokolske, »Vestnik sokolski«, počeo je da izlazi s novom godinom posve preuređen, i svojim vanjskim oblikom i svojim unutrašnjim tehničkim rasporedom gradiva. Sadanji vanjski oblik lista je više revijalno-ilustracijskog izgleda po uzoru sličnih zapadno-evropskih publikacija i čisto u modernom duhu tehničke grafičke umetnosti. Naslovna strana lista uvek donosi i jednu vrlo uspenu fotografsku reprodukciju, tako da vanjska oprema deluje vrlo uskoro i osobito atraktivno. Unutrašnji tehnički raspored gradiva je takođe iz osnove preuređen i saobrazno vanjskom izgledu lista potpuno modernisan, i to tako, da se članici i ostale važnije vesti redaju u vanjskim stupcima dvotrećinske širine lista, dok se ostale i druge sitnije vesti nižu u unutrašnjim stupcima jednotrećinske širine lista.

»SOKOLSKI SLET«

Mesečnik Sokolske župe Zagreb

Pod ovim naslovom izšao je prvi broj mesečnika Sokolske župe Zagreb pod uredništvom br. Hrvoga Macanovića sa sledećim sadržajem: Nj. Vel. Kralj Sokolstvu. — Poziv sletskog odbora. — Osnivanje Hrvatskog Sokola u Zagrebu. — Dragutin Sulce. — Sletske vesti. — Bugarski Junaci i slovensko Sokolstvo. — Prosveta. — Razno. List je velikog revijalnog formata, u lepoti i privlačnoj tehničkoj redakciji, a sadržajno već ovaj njegov prvi broj pokazuje da će biti uvek obilat. List je prvenstveno namenjen propagandi idućeg pokrajinskog sleta u Zagrebu. List se deli besplatno i izlazi u tiraži od 10.000 primeraka.

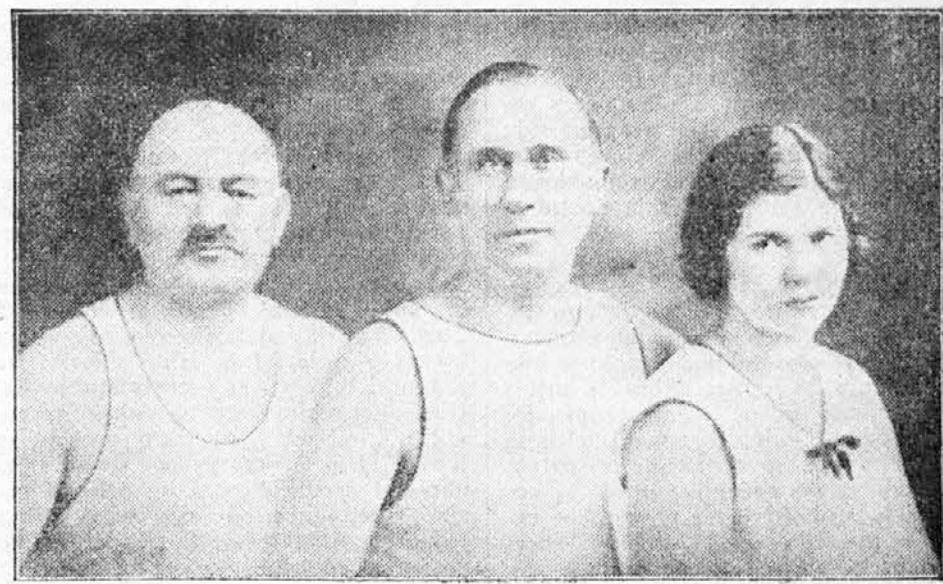
NARODNA STARINA časopis za historiju i etnografiju Južnih Slovena, Zagreb 1933, 27 sveska

Dr. Petar Bulat: Pogled u slovensku botaničku mitologiju. — Dr. Milenko S. Filipović: Visokiči cigani (sa 4 slike). — Mirko Breyer: Iz riječkih dana Frana Kurelca (sa 3 slike). — Đorđe Manno Zissi: Iskopavanja u Južnoj Srbiji. — Milan pl. Praunberger: Nešto o starom hrvatskom oružju (sa 2 slike). — Dr. Dragoslav Stranjković: Podaci za bosansku istoriju po srpskim rodotvorima i letopisima. — Dr. Josip Matasović: Jelenski skrb protiv požara (sa 1 sl.). — Dr. Branimir Gušić: Gusle i ljetnica na Mljetu (sa 4 slike). — Ante Šimčić: Luk rožanac. — Publikacije. — Bilješke.

IZ UPRAVE

KAKO NEKOJI PRETPLATNI CI UNATOČ NAŠIM MOLBAMA I OPOMENAMA NISU UREDILI SVOJU VEĆ DAVNO ZAOSTALU PRETPLATU TO SMO BILI PRISI LJENI DA IM OBUSTAVIMO SVA KO DALJNJE SLANJE NAŠEG LISTA. OBZIROM NA OVU OKOL

Najstariji i neprekidni članovi Hrvatskog Sokola u Čikagu

Braća: Ivan Klarić i Franjo Zornjak, redoviti i aktivični članovi 24 godine i sestra Josipa Zornjak, koja deluje u društву 23 godine.

IZ UREDNIŠTA

MOLIMO SVE BRATSKE JEDINICE, DA NAM SVOJE IZVESTAJE O GLAVNIM SKUPŠTINAMA IZVOLE DOSTAVLJATI U ŠTO MOGUĆE KRAĆEM ALI SAŽETOM OPSEGU, JER ĆE NAM INAČE BITI STVARNO NEMOGUĆE DA IH SVE I U PRAVO VРЕME UOPĆE OBJAVIMO.

NOST, MOLIMO I SVE OSTALE NASE PRETPLATNIKE DA UZNASTOJE SVOJE EVENTUALNE ZAOSTATKE NA PRETPLATI ODMAH UREDITI, KAKO BI NAS POSTEDILI SLIČNOG NEUGODNOG POSTUPKA.

KONCEM MESECA JANUARA DOSTAVLJAĆEMO NAŠ LIST SAMO ONIM PRETPLATNICIMA, KOJI SU UNAPRED UPLATILI BAREM POLUGODIŠNJI IZNOS PREPLATE.

Župa Cetinje

DENOVIĆ. — † Sestra Nela Z. Filipi. Dana 16 decembra ove godine posle operacije preminula je u dubrovačkoj banovinskoj bolnici član podmlatka našeg Sokola sestrica Nela Z. Filipi. Sprovod je obavljen u Denoviću. Učestvovalo je korporativno Sokolsko društvo s upravom i članstvom. Sokol je položio venac, kao i mesna osnovna škola. U ime Sokolskog društva optezio se je na grobu poručnik korvetni kapetan Milutinović.

Župa Karlovac

MAHIĆNO. — Na rođendan Nj. Vel. Kralja Aleksandra priredilo je ovo društvo akademiju. Akademija je bila dobro posećena, a uspjeh u moralnom i materijalnom pogledu dobar. Od strane Sokol župe Karlovac prisustvovala je akademiji s. Zorka Trkulja. Akademija je počela sokolskim pozdravom, koji su otpevala muška i ženska deca pod vodstvom s. Bubaš Zlate. Prigodno predavanje održao je br. Bubaš Juraj, a muška i ženska deca su optezili himnu. Zatim su sledile deklamacije, te nastup muške i ženske dece i muškog naraštaja s prostim vežbama. Akademija je završena pevanjem pesama: »Jugoslavenski sokoli« i »Oj letni sivi sokolek. S. Zorka Trkulja pozdravila je prisutne u ime župe Karlovac. Posle akademije su svih prisutnih otišli u mesnu crkvu, gde su prisustvovali svečanom blagodarenju.

Župa Ljubljana

PLANINA. — † Brat Hieronim Demšar. V Planini pri Raketu je umro starosta Sokolskog društva, 44 letni br. Hieronim Demšar. Doma je bil iz Žiri in je deloval kot zvest in zaveden Sokol že v mladeničkih letih v tamkajšnjem Sokolskem društvu. Iz Žiri se je Preselil v Planino, kjer si je pridobil kot mesar in gostilničar spoštovanje občinstva. Prepojen že od doma z navdušenjem za Sokolstvo, je dal z drugimi sonišnjenci tudi on pobudo za ustanovitev Sokola v Planini; bil je eden od prvih ustanoviteljev društva in večletni starosta. Bil je u društvu pravi oče in kjer koli se je pojavil, na sejih in prireditvah, povedao je vzbuj

ROSIJA-FONSIER • društvo za osiguranje i reosiguranje • Beograd

NOVIKOT. — V proslavo rojstnega dne Nj. Vel. Kralja Aleksandra, sta priredila deca in naraščaj naše čete dne 17. decembra pr. I. slavnost z zelo lepim sporedom. Na programu je bila tudi epopeja »Zdravo, Domovina«, ki so jo igralci dobro odigrali, kar je še bolj povečalo pomen slavnostnega dneva.

DOLENJI LOGATEC. — V soboto 6. t. m. je zboroval v Sokolskem domu Logaški Sokol in polagal obračun svojega dela v preteklem letu, ki je bilo v znanimenju 25 letnice. Zbor je pričel žal z zamudo, bil pa je razmeroma dobro obiskan. Poleg župnega delegata brata Pobarca, so skupščini prisostvovali tudi srežki načelnik, župan in komandirja orožništva ter pogranične čete. Vsa poročila so bila skrbno sestavljenja, pokazala pa so, da je delo slovelo le preveč na ramala poinec, da visi nad društvom grozče dolg pol milijona dinarjev na domu in da telovadbi članov škoduje poleti predvsem nogomet. Društvo ima agilen lutkovni in dramski odsek, svoj orkester in kino, treba pa bo da posveti več pažnje telovadbi, ker so vsi oddelki za Logatec brez dvoma prešibki. Pred volitvami nove uprave je izpregovoril brat župnega delegata, ki se je dotaknil vseh poročil in v njih navedenih nedostatkov, oponzoril na visoke naloge Sokolstva, na dolžnosti članov in požrtvovalnost. V upravo so bili nato izbrani nekateri novi bratje z bratom Petričem kot starostno na čelu in po krajši stvarni debati je po triurnem plodnem zborovanju ob šestih zvezcer zaključil novozvoljeni brat starosta uspeli občni zbor.

LJUBLJANA. — Brat Fran Kapeš — 70-letnik. Na Novega leta dan je načelni na svoje rame sedmi križ brat Fran Kapeš. Klub visoki starosti je še vedno čvrst, svež in veder.

Klub ogromnim lastnim poslom, brat Kapeš ni zamudil niti ene prireditve ob jubileju Ljubljanskega Sokola; kakor vedno prej, je tudi to pot z radostjo in ponosom zasedeval priprave za to proslavo, udeležil se je vseh jubilejnih svečanosti, posebno pa ga je dirljil jubilejni nastop njegovega društva.

Brat Kapeš svojega zlatega srca ni zapiral drugim sokolskim društvom in narodnim organizacijam. Kot prepricani Sokol in veren nacionalist je tudi posvečal vsem obilno svojo pažnjo. Član je mnogih narodnih društev, najbolj pa člana sokolsko organizacijo, katere član je že od leta 1888. V telovadnici Ljubljanskega Sokola, na Realki, je več let uril svoje telo in kreplj svoj duh; iz trde šole sokolske je izsel cel mož. Nekaj časa je brat Kapeš tudi sodeloval v raznih odsekih Ljubljanskega Sokola, kjer je z dobrimi nasveti in z uspešnim delom pomagal utrjati sokolsko misel.

Ne manj kot Ljubljanskemu Sokolu svojo naklonjenost je posvetil brat Kapeš svoje organizatorne sile jezdnu odseku tega društva, kateremu je bil dolga leta duša. Njegova priznana dobročinstvo in požrtvovalnost, ki ni poznala meja, kadar je to zahtevala dobra stvar sokolska, je uresničil namero, ki jo je sprožil že ranki dr. Josip Kušar na II. slovenskem vsesokolskem zletu v Ljubljani l. 1904.; ustavil se je leta 1908. jezdni odsek. Toda brez jahalnice in brez konj se ni dalo dosegči ciljev, ki si jih je postavil odsek. In zopet je bil brat Kapeš tisti, ki je dosegel pri takratnemu vojaškemu poveljstvu, da je dobil odsek na razpolago vojaško jahalnicu v Nušakovih vojašnicih v Trnovem. Konje za vežbanje je dal sam. Ker pa je bila ta jahalica prostota samo ob večernih urah je brat Kapeš preskrbel tudi napeljavno električno. Tako je zagotovil odseku možnost vežbanja.

Ko se je sprožila misel, da si jezdni odsek nabavi svojo zastavo, je odsek v požrtvovalnem bratu Kapešu našel svojega celega dobrotnika; načvane stroške je do malega poravnal sam.

Skratka: brat »Živili« je splošni dobrotnik Sokolstva, posebno mu je pa bil vedno pri srcu Ljubljanski Sokol, kateremu je posvečal vso pažnjo, kateremu je naklonil nešteto dobro. Kadarkoli se je obrnil Sokol nanj, vedno je našel odprte roke in odprto sreco za svoje potrebe; brat Kapeš mu jih ni nikdar odklanjal. Zato se zlasti Ljubljanski Sokol in njegov jezdni odsek s hvalenostjo spominjajo svojega velikega dobrotnika in mu ob življenjskem jubileju kljčejo nedeljeno: Na mnoga leta!

Župa Maribor

BELTINCI. — Na Silvestrov večer je priredilo Sokolsko društvo Beltinci tri enodejanske šaljive prizore, v katerih so nastopili večja deca, ženski naraščaj in člani. Vse tri enodejance so zelo dobro uspeli in največje zadovoljstvo občinstva. V pričakovanju novega leta se je potem razvila prav prisrčna prosta zabava.

TEZNO. — Na četrti letni skupščini dne 7. jan. je naš Sokol polagal račun o telovadnem delu v preteklem letu in izdelal program za nadaljnjo delo.

V prošlem letu je bilo telovadno delo posvečeno ne samo pripravam za obvezne zlete in tekme, temveč tudi podrobnejemu delu pri oddelkih v telovadnici sami. Društvo je priredilo društvene tekme v smuku, gozdnem teku in lahko atletiki. Prireditve sosednjih društev se je udeležilo dve, a župnih tekem v odbojki in lahki atletiki pa s 3 oddelki. Na župnem zletu je nastopilo 28 telovadcev, na pokrajinskem v Ljubljani 60, a ptujskih proslav se je udeležilo 12 telovadcev. — Za izobražbo prednjakov se je priredil pozimi društven prednjaški tečaj, ki ga je posecalo 14 tečajnikov, 3 prednjiaki pa so se udeležili župnih tečajev, a iz strokovne knjižnice, ki ima 92 deli, so si izposodili 46 knjig.

Na občenem zboru je bilo potrjeno naslednje načelstvo: načelnik br. Serajnik Ivo, načelnica s. Roškar Draga, namestniki: brata Šeruga Franc in Ledenik Miloš ter s. Visočnik Mira.

Program za leto 1934. obsegata v glavnem:

1. Vsa skrb se bo posvetila vzgoji naraščanja in dece,

2. v teku zime se bo izvedel društven prednjaški tečaj za naraščaj in eventualno tudi za člane,

3. društven javni nastop dne 2. junija,

4. društvene smučarske, orodne in lahkoatletske tekme članstva in naraščaja,

5. izvesti se misli društveno letovanje dece in naraščaja, in sicer zankrat na Pohorju,

6. po možnosti se bo društvo udeležilo obveznih župnih prireditiv in pokrajinskih zletov.

Ob koncu leta je bilo 176 telovadčih, povprečno vse leto je bilo vpišanih 153, največ 199, najmanj 100. Telovadnih ur je bilo 418, skupen obisk znaša 7795, povprečno na uro 120. Najboljše uspeva delo v zimskih mesecih.

SLOVCI. — Po prav lepo uspeli proslavi našega narodnega Učenjenja, je tukajšnji Sokol tudi na prav slovenski način proslavil rojstni dan Nj. Vel. kralja Aleksandra I. V svečano dekorirani šolski sobi se je ob 14. uri pričela proslava, katere se je poleg članov in članic udeležilo tudi občinstvo. Proslavo je otvoril brat starosta Makari, ki je v svojem govoru opisal življenje našega Vladarja, ter zgodovino Karadorevičev. Po govoru je prav lepo zaigral tamburaški zbor himno, pod vodstvom br. prosvetarja Števančec Rudolfa. Sokolska deca je v lepih deklamacijah poslala lepe čestitke in udatno pozdrave našemu najvišjemu predstavniku. Proslavo so nam obogatile prav lepe pevske točke, katere je izvajala višja nar. šola. S posebno velikim zanimanjem in pozljivostjo je občinstvo sledilo govoru učitelja brata Frahma iz Hodoša, ki nam je krasno očrnil vladanje našega kralja. Še mnogo lepih točk tamburaškega zabora je razveselil srca poslušalcev, pri katerem opazujemo v zadnjem času prav lep napredok. Na koncu je občinstvo z deco vred prav navdušeno zapelo Bože pravde. Brat starosta se je občinstvu zahvalil za udeležbo, ter prosil v bedocem še za lepsi obisk. — K. A.

Jesam li poslao preiplatništvo za sokolske listove?

Župa Novi Sad

SUBOTICA. — Osnivanje pozorišta lutaka. Na drugom saveznom tečaju za pozorište lutaka, ki je odprt u Ljubljani od 6 do 16. junija p. g., učestvovanje je od strane Sokolskog društva Subotica brat Oton Tomandl. Odmah po svršetku tečaja, ki je brat Tomandl s uspehom pratio in svršio, uprava društva ceneči i pridavajuči naravnitu važnost ovoj, za sokolsko vaspitanje naše omladine, umetnosti, odobrila je svotu od 5000 Din v svrhu izrade lutaka, kulisa, revizije, mehanizma itd. Brat Tomandl se marljivo predao poslu, in na prijatno iznenadjenje našeg članstva, na Silvestrovo večer, — pored drugih društava u kojima pozorište lutaka več postoji, — i u našem društvu počeo je aktivni rad pozorišta lutaka u režiji brata Tomandla. Lutke, kulise i ostali potreben material, izrazen je s majstorskim vestinom, a igra je izvedena s puno misla za taj posao. Do sada je brat Tomandl izradio 55 lutaka kompletno kostimiranih, 25 glava, kulisa za 12 scena i drugih raznih stvarčica, še sve skupaj ima vrednost od okoli 13.500 Din dok je brat Tomandl od društvenog novca uložio svega 3000 Din, iz čega se vidi, da je brat Tomandl u ovaj posao uneo mnogo lichenog požrtvovalja i rada u kome su mu pomagale i sestre: Jelica Mazić, Maca Ivandekić i Mara Bačilja. — M. C.

SUBOTICA. — Sokolsko klizalište. Prilikom izgradnje vežališta, koje se nalazi pored »Narodnog doma Kralja Aleksandra I« starešina društva br. Kosta Petrović, kao stručnjak za pitanja, vodio je računa, da se isto može uporabiti ne samo leti nego i zimi. Tako je sada, za vreme zime vežalište pretvoren v klizalište in na njemu provode svakodnevno brača i sestre svoje slobodno vreme gajeći ovaj lepi i korisni sport. Da bi se u istom sportu sposobili i oni, koji mu nisu vieni, bratski prednjaški zbor odredio je u tu svrh nedeljno dva časa kada brača prednjaši poučavaju početnike. Pošto se »Narodni dom«, pa tako i klizalište nalaze v centru grada, te je broj klizališča svakoga dana vrlo velik, to je bratska uprava uz naše članstvo dozvolila pristup i gradanjanu. Pravo pristupa gradanju, pa tako i neslovne pokazalo je pored dobre i svoju lošu stran, jer se na klizalištu v priljivo meri govorji madžarski, ali nastoji se da se ova neželjena i nemila pojava otkloni. U koliko se ista pojava ne bi mogla zabraniti nedržavneg jezika otkloniti, pristup nesokolima biće zabranjen.

M. C.

SUBOTICA. — Jahački otsek. Initiativom brače oficira 3 konjičkog puka od meseca decembra p. g. počelo je radi Jahačkog otseka. Za sada se časovi održavajo 2 puta nedeljno u 3 konjičkem puku i iste pohadaju 20 bračnih vežbača. Obliku vahanju vrše brača oficiri. Rad u ovom otseku za sada teče normalno i po svoji prilici broj brače u ovom otseku će se povečati.

M. C.

Župa Sušak - Rijeka

MALINSKA. — Naše Sokolsko društvo priredilo je 31 XII 1933 na Silvestrovo, zabavno veče.

I moralni i materialni uspeh zavade bio je sjajan.

Ukusušno očiščenu dvoranu hotela »Draga«, največu u mestu, općinstvo je napuniло do zadnjeg mesta, a oni, ki so stigli zadnji, mogli su se tek mukom prograti v nju.

Zabavu otvorio je br. starosta, pozdravivši učenike zavade.

Pevački zbor pod vodnjem br. Nikolića, otpevao je skladno više pesama, a gudalački otsvirajo je više krasnih i teških muzičkih kompozicij. Naši najmladi, Vinko Barbič in Dragica Žic, recitovali su prigodne pesme, a Smilja Tončić čestitala je Sokolima Novu godino. Vrhunac zabave bio je Moljerov komad: »Lijecnik protiv volje«.

O ponoči odigrali so se običajni prizori prelaza stare u Novu godino in zaredalo izmenično srdičeno čestitjanje.

Uz animirani ples, šaljivo poštu, tombolu, licitaciju raznih društva po klonjenih darova, od čega je kapnula lepa svotica, i ugoden razgovor, zabava se je protegla v najboljem raspoloženju.

JABLANAC. — Na Staru godinu priredila je Sokolska četa v Jablancu akademiju u lepo očiščenoj dvorani hotela »Velebit«. Akademiju, koja je bila mnogobrojno posečena, otvorio je srdičnom dobrodošlicom starešina čete brat Ivan Balen. »Sokolski pozdrav« otpevao je pod vodstvom šolskog upravitelja, a načelnika čete brata Labaja, šolski zbor. Sledile su proste vežbe sokolske dece od 7. godina, pa sletskse vežbe muške i ženske dece. — Simbolične vežbe »Pozdrave izvila su vrlo lepo sokolska deca, »Himnu Jugoslaviji« deklamovala je lepo Zlata Borovac. Vežbe sa zastavicama muške i ženske dece bile su precizno izvedene. Iza toga je deklamovalo Branko Butorac pesmu »Naša Otadžbina«. Pod vodstvom načelnika brata Labaja otpevao je muški zbor kao novo osnovana sekcija Sokola pesmnu »Što nam radi onaj dido stari?« Članstvo je po tom izvelo proste vežbe, a deklamaciju »Biće bolje« govorio je Vinko Ažić. Pesmu »Iznad svega« deklamovala je dobro Ivanka Jurčić. Ženski naraštaj izveo je sletskse vežbe. »Našem Jadranu« deklamovala je naraštajka Ruža Grubišić. — Posle toga je muški zbor Sokola otpevao »Vinsku pjesmu«. — Na koncu programa prikazao je četni prosvetar br. Ivo Benić v predavanju »Što nam donosi Sokol« delovanje Sokola s kulturnog in socijalnog stanovišta. Po svršenem rasporedu društveni starešina br. Ivan Balen otvorio je slobodnu zabavu, te se uz tombolu, narodna kola, ples i jablanačke narodne igranke zabava nastavila.

Župa Šibenik - Zadar

KNIN. — Izložba Sokolske štampe je u našem društvu 11 decembra 1933 v 8 sati na večer. Prosvetni brat Mladen Mastela održao je pri otvorenju kratak nagovor o važnosti

Sokolske štampe. Otvorenju je prisustvovalo 25 lica.

Po prvji put od postanka našega društva v istom se održava izložba naše štampe. Aranžeri izložbe učili su dosta volje, truda i muke dok su kupili od članova material podesan za ovu izložbu, a i sam material koji je društvo imalo teško je bilo pronaći, jer ono što je sačuvano, bilo je smeteno v društvenoj arhivi.

Izložba je bila bogata in vrlo ukusno uredena. Dvorana, u kojoj se izlagalo, bila je pretešna da primi sav onaj material, koji je bio izložen. Izložena su bila 143 komada knjiga i brošura sokolskog sadržaja; 18 sokolskih listova: Sokolski glasnik, Sokol, Sokolčić, Nasra radost, Sokol na Jadranu, Sokolska prosveta, Sokolski vijesnik župe Zagreb, Vrijesnik banatske župe. Gimnastika i t. d.; 15 plakata s raznih sletova; 15 diploma društvenih odela i članova pojedincata s raznih sletova; 104 slike sokolskog sadržaja, razne značke, isčrpiči iz novina in t. d. Izloženo je bilo in poprisje br. dr. M. Tirša.

Izložbu je posjetio proščeno malec gradana, šteje po svoji prilici posledica rđavog vremena i udaljenost sokolanci od varoši. Istina, ima in priličan broj onih koji za ovake

stvari nemaju razumevanja i onih koji stampi neće da dаду onu važnost, kojoj pripada. Izložbu je posjetilo svega 67 lica.

Prigodom održanja izložbe starali smo se da prikupimo števeč broj pretplatnika na sokolske listove. To nam je donekle i uspelo. Jer ako se uzmimo v obzir ekonomske prilike pojedinaca onda je ipak broj prikupljenih pretplatnika dobar. Pretplačen je na Sokolski glasnik 5 članova, na Soko 3 člana, na Sokolčić 4 člana, na Soko 10 članova in na Našu radost 10 članova i na Sokolsku prosvetu 6 članova.

KLIJEJE
vseh vrst po
fotografijah
ali risbahn
izvrsjuje
najboljše
KLIJARNA ST. DEU
LJUBLJANA-DALMATINOVAT

14-3

Vse tiskovine za sokolska društva, potrebne knjige za sokolske knjižnice, v